Gemeente Diemen

Informatie van het college

Onderwerp : Gevolgen algemene uitkering Decembercirculaire 2025

Datum	: 4 november 2025
Portefeuillehouder	: J.D.W. Klaasse
Team	: Team Bestuurs- en Directieadvies
Steller	: Koen Deutekom

Wat is de concrete aanleiding van de informatie?

- *Algemene uitkering*

De Algemene uitkering (AU) is de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente. De ontwikkeling ervan bepaalt daarom in belangrijke mate de financiële ruimte van gemeenten. Het Rijk oefent geen invloed uit op de besteding van Algemene uitkering. De gemeente hoeft geen verantwoording af te leggen over de inzet van deze Rijksmiddelen. Het is aan de gemeenteraad om te bepalen waaraan de middelen besteed worden. De Algemene uitkering is opgebouwd uit:

- De basisuitkering: deze wordt gevormd door maatstaven in combinatie met bijbehorende gewichten en de uitkeringsfactor;
- Decentrale- en integratie-uitkeringen: uitkeringen voor een specifiek doel (bijvoorbeeld Wmo);
- Vermindering eigen belastinginkomsten: het Rijk vermindert de Algemene uitkering met de inkomsten die een gemeente kan verkrijgen uit OZB-belastingen. De hoogte van de vermindering wordt op macroniveau vastgesteld.

- Circulaires

Gemeenten ontvangen ten minste op drie momenten in het jaar informatie over de ontwikkeling van het Gemeentefonds en de Algemene Uitkeringen in drie circulaires:

1. De Meicirculaire is op basis van de Kadernota van het Rijk. Deze circulaire bevat begrotingsvoornemens van het Rijk. Daarnaast worden beleidsmaatregelen bekendgemaakt. Onze Programmabegroting wordt op deze circulaire gebaseerd.
2. De **Septembercirculaire** is op basis van de Miljoenennota. Deze circulaire bevat een aanpassing van de uitkeringsfactor als gevolg van loon- en prijsinflatie. Ook worden op basis daarvan de bedragen per maatstaf aangepast. De bevoorschotting aan de gemeenten voor het komende jaar is op deze circulaire gebaseerd.
3. De Decembercirculaire is ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota van het Rijk. Deze circulaire bevat een verdere bijstelling als gevolg van loon- en prijsinflatie.

Daarnaast bevat iedere circulaire informatie over grote ontwikkelingen in het Gemeentefonds, zoals de herverdeling van het Gemeentefonds.

Ligt aan de informatie een collegebesluit ten grondslag?

Ja, datum: 4 november 2025.

Samenvatting

De Septembercirculaire geeft een doorkijk voor de doorberekening van de kabinetsplannen. In de circulaire is een eerste doorrekening gemaakt van de op Prinsjesdag gepresenteerde Rijksbegroting. Normaliter geeft de Meicirculaire 2026 meer duidelijkheid, echter door de aankomende verkiezingen is die aanname onzekerder.

De Septembercirculaire heeft voor 2025 een positief financieel effect. In 2025 is het effect € 1,7 miljoen. In 2025 ontstaat het grootste voordeel door twee mutaties. Ten eerste de verwachte afrekening van het BTW-compensatiefonds (€ 650.000) en ten tweede door de extra gelden als gevolg van de Hervormingsagenda jeugd 2023-2024 (€ 770.000).

Vanaf 2026 is er een nadelig effect. In 2026 is het effect nog beperkt. Wel zien we dat in 2026 de eerste specifieke uitkering (CDOKE) is opgenomen binnen de algemene uitkering. Daarmee vervallen de aparte verantwoordingseisen die aan deze specifieke uitkering gebonden waren. Tevens is het daarmee een algemeen dekkingsmiddel geworden. Vooralsnog reserveren we de deze middelen voor onze ambities op het gebied van duurzaamheid. Planning is in de Kadernota 2027 beleid op te nemen hoe om te gaan met de overgehevelde specifieke uitkeringen in het Gemeentefonds.

Doordat we vanaf 2027 rekening houden met de afbouw van de compensatieregeling als gevolg van de herverdeling van het gemeentefonds loopt het negatieve effect op. In onze ramingen houden we rekening met een jaarlijkse afname van € 15 per inwoner (€ 450.000 per jaar). Verwachting is dat de Meicirculaire 2026 meer duidelijkheid geeft over de afbouw van de compensatieregeling.

In de bijgevoegde Memo Septembercirculaire 2025 is gedetailleerd en per jaar terug te vinden welke mutaties er zijn doorgevoerd in de circulaire.

- Financiële gevolgen Septembercirculaire 2025

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029
Stand Programmabegroting 2026	63.455	65.205	65.645	64.840	65.690
Uitkeringsfactor					
Aanpassing accres / indexering		-95	-185	-250	-310
Afrekening BCF-plafond 2025	650				
Hoeveelheidsverschillen	95	-115	-110	-70	-65
Uitkeringsfactor (ontwikkeling uitkeringsbasis)		-45	-45	-45	-45
Taakmutaties					
Wet integrale suïcidepreventie		20	20	20	20
Hervormingsagenda Jeugd 2023 en 2024	770				
Loon- en prijsbijstelling middelen op de AP jeugdhulp		25	20	20	20
Implementatie Participatiewet in balans	40	15	5		
Vervroegde Tweede Kamer verkiezingen	110				
Integrale, Decentrale en Specifieke Uitkeringen (IU / DU /SU)					
Rijksbijdrage beschut werk	40	45	50		
Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	10	10	10	10	
Spreidingswet	35				
Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)		1.165			
Overheidsbrede Dienstverlening		25	25	25	25
Overig	-10	10		5	5
Stelposten					
Afbouw compensatieregeling herverdeling gemeentefonds			-450	-900	-1.350
Totaal mutaties septembercirculaire	**1.740**	**1.060**	**-660**	**-1.185**	**-1.700**
Eindstand Septembercirculaire 2025	65.195	66.265	64.985	63.655	63.990
Mogelijke claims					
Wet integrale suïcidepreventie		-20	-20	-20	-20
Implementatie Participatiewet in balans		-15	-5		
Rijksbijdrage beschut werk		-45	-50		
Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)		-1.165			
Overheidsbrede Dienstverlening		-25	-25	-25	-25
Totaal mogelijke claims	0	-1.270	-100	-45	-45
Effect op begrotingssaldo	**1.740**	**-210**	**-760**	**-1.230**	**-1.745**

Onderstaand de financiële gevolgen van de Septembercirculaire op het meerjarenperspectief zoals gepresenteerd in de Programmabegroting 2026.

Meerjarenperspectief 2025-2029 Zoals opgenomen in Programmabegroting 2026 Bedragen x € 1.000	**2025 #**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
- Structureel		390	25	2.635	1.530
- Incidenteel		-1.360	-435	-245	-170
Saldo Programmabegroting 2026		**-970** Tekort	**-410** Tekort	**2.390** Overschot	**1.360** Overschot
Effect Septembercirculaire 2025	1.740	-210	-760	-1.230	-1.745
- Structureel		180	-735	1.405	-215
Correctie -> afbouw compensatie is al meegenomen in saldo begroting 2026		0	450	900	1.350
- Incidenteel		-1.360	-435	-245	-170
Aangepast meerjarenperspectief 2025-2029		**-1.180** Tekort	**-720** Tekort	**2.060** Tekort	**965** Tekort

Zie voor de saldo-ontwikkeling 2025 de 4e kwartaalbrief 2025

De inkomsten uit het Gemeentefonds kenmerken we als een algemeen dekkingsmiddel en kunnen dus voor allerlei doeleinden als dekking worden ingezet.

De verwerking van de circulaire vindt voor 2025 plaats in de 4e kwartaalbrief 2025, voor 2026 in de 1e kwartaalbrief 2026. De gevolgen voor 2027 en verder maken onderdeel uit van de Kadernota 2027.

Bijlagen

1. Memo Septembercirculaire 2025 Diemen
2. Septembercirculaire 2025 Gemeentefonds